

Mestne novice.

Ogromna moč clevelandskih slovenskih društev, če se zjedinijo pri skupnem narodnem delu za Narodni Dom.

DELO ODBORA.

Ko je posebni pripravljani odbor, ki je bil postavljen od naroda pri prvem shodu za pretečene dni sestavljal statistični slovenskih clevelandskih društev, je dognal, da imamo v naši naselbini ogromno število 81 slovenskih podpornih in izobraževalnih društev. Med temi jih je 19, ki spadajo k S. D.Z. petnajst jih spada k S.N. P.J., 3 društva k J.S.K.J., 5 društev k K.S.K.J., 4 društva spadajoča k S.D.P.Z., pet društev, ki spadajo k S.S.P.Z. in dvoje društev k neslovenskim Jednotam, torej 53 društev, ki so organizirane v Jednotah, ki premorejo približno 7500 članov. Potem pa imamo še dvajset samostojnih podpornih društev in devet izobraževalnih, pevskih, dramatičnih ali gospodarskih društev, med katerimi so S. N. Čitalnica, Triglav, trije socijalistični klubi, Lira, Orel, slovenski politični klub in slovenska godba. Vsi ti zadnji s samostojnimi vred štejejo nad 3000 članov, torej precej natančno računano imamo v Clevelandu nad 10.000 rojakov organiziranih pri tem ali onemu društvu. Res častno število in znamenje moči, ki jo imajo slovenska clevelandska društva, kadar hočejo nekaj skupno doseči. Vsa ta društva dobijo od posebnega pripravljalnega odbora pismo in navodila za skupni narodni sestanek od vseh društev, za nekako narodno konvencijo clev. društev. Pripravljani odbor ima enkrat ali celo dvakrat na teden seje, ker ima pred seboj ogromno delo, da izvrši organizacijo in skupni sestanek vseh Slovencev brez razlike, kjer si lahko lahko pogledamo iz oči v oči in povemo, kje so pota in finančni načrti, da se dvigne v naši sredini ponosna stavba slovenskega naroda. Od časa do časa hočemo prinesiti zanimivosti od sej pripravljalnega odbora, kakor tudi o splošnem navdušenju za narodno stavbo.

—Hrvatski narod v Clevelandu je v nedeljo, 3. maja dostojno proslavil spomin hrvatskih narodnih mučencov Zrinjskega in Frankopana. Hrvatski Sokol je priredil v Seta-nikarjevi dvorani izvanredno narodno veselico, pri kateri se je predstavljali tudi odloček iz igre Zrinjski-Frankopan.

—Zadnjič smo priporočali gospodarjem naj očistijo svoje hiše, dvorišča in sploh urejajo okoli svoje hiše tako, da bo vse čisto in snažno. Danes pa prijazno opominjamo tudi vse stanovalce hiš, naj pomagajo k skupni snagi in čistosti. Vsak gospodar naj preskrbi na svojih prostorih posebne posode za ostanke jedil, katere posode morajo biti pokrite, posebne posode za papir in smeti, tako da ne bo ležalo vse križem po dvoriščih, pač pa vse na svojem prostoru. S tem je povedano, naj stanovalci hiš pomagajo gospodarjem, da bo hiša okolica zglejala čista da bo vsakdo, ki gre mimo, takoj uganil, da tudaj stanujejo čisti in dostojni ljudje. Včasih se gospodar trudi, pa mu stanovalci vse razvečejo, včasih pa tudi gospodar ne preskrbi vsega potrebnega za snago in red. Snaga in red je pol življenja, in bolj bo snažno po slovenski naselbini, prijetnejše bo v njej bivati. S snago se odstraňujejo tudi razne bolezni.

Ako je hiša še tako mala in revna, pa vendar jo človek pogleda z istim veseljem, če je čista, kot veliko palačo. Potrudite se torej vsi, da skrbite za snago in red po svojih prostorih.

—Mesto oje dognalo, da je nastavilo preizkušne cene za mestno elektriko. Razni "izvedenci" so bili tega mnenja, da čimveč elektrike se porabi, tem cenejša bo. Tako so računali, da velja 17.000 kilovatnih ur elektrike \$272, a 19.000 kilovatnih ur pa velja \$271.70, kar seveda ni res. Sedaj bodo morali vse cene revidirati. Mesto je odprlo v soboto več mestnih plesalnih dvoran v parkih, kjer mladina lahko zastojni ples pod nadzorstvom mesta. Novejši plesi so v mestnih dvoranah prepovedani.

—V soboto je bila oproščena na tukajšnji sodnji Mrs. Huette, ker je ustrelila svojega moža. Pred sodnijo je jokala in se izgovarjala toliko časa, da so jo oprostili. To je že četrty slučaj tekom treh let, da so bile ženske oproščene v Clevelandu radi uboja njihovih mož.

—Slovensko pevsko in podporno društvo "Edinost" ima v nedeljo 30. maja dramatično predstavo "Ogenj ni igrača". Igra se vrši v Birkovih prostorih. Društvo Edinost je jako priljubljeno kot dobro pevsko društvo, ki rado pride na veseličo vsakega društva, in gotovo bodo to slovenski društveniki upoštevali in se priveditve dr. Edinost udeležili.

—Eastern čas so uvedle skoro vse tovarne. V ponedeljek je nastopil tudi v American Steel Wire Co. eastern čas. Lake Shore in Pennsylvania železnice upeljejo eastern čas v najkrajšem času, dočim so ga druge železnice že upeljale.

—V mestu je zastrajkalo 83 židovskih pekov, ki so organizirani v 6 unijah. Delavski mojstri so odklonili zahteve za povečanje plače in krajše delavne ure. [Peki zahtevajo osemurni delavnik za izurjene peke, deveturni delavnik za pomočnike in \$1.00 več plačila na teden.

—Socijalisti so na prvega maraja priredili v mestu veliko parada, katere se je udeležilo nekaj tisoč ljudi. Parado so otvorili štiri vozovi z otroci. Mnogo narodov je bilo zastopanih, tudi nekaj Slovencev smo opazili. S seboj so nosili udeležniki parade velike napise, v katerih so obsodili vojsko proti Meksiki in se zgražali nad vnebovpijočimi krivicami, ki se gode v Coloradu.

—V nedeljo so praznovali Clevelandski Poljaki 138. letnico slavne poljskega junaka Tadeja Kosciuszko, ki se je boril v ameriških vrstah za svobodo in proglašenje neodvisnosti. Kakih 400 Poljakov se je zbralo v Wade Parku, kjer so se vršili razni govori in kjer so položili več vencev na Kosciuszkov spomenik.

—Clevelandska delavska organizacija namerava postaviti veličasten delavski dom prav v neposredni bližini nove sodnije ob jezeru in nove mestne hiše. Councilman Kalina se je izrazil, da spada delavsko-poslopje med mestne hiše in naj ima med njimi časten prostor. V ponedeljek se vrši posvetovanje gledé tega.

—Avtomobil je zadel 17 letno Francisko Straus, stanujočo na 4530 St. Clair ave. Šla je preko ceste na 105. oesti blizu Empire ave, ko je pridrelo naenkrat več avtomobilov v skrajni naglici. Strausovo je vrigo petnajst čevljev daleč. Zdravniki ne vrjamejo, da bi okrevala. Zadel jo je avtomobil grocerista Shawa 1209 Superior ave.

Huerta na begu?

Meksikanski predsednik hoče pobegniti, če mu preskrbijo varno potovanje do pacifičnega obrežja.

CARRANZA NI ZA MIR.

Washington, 3. maja. Iz gl. mesta Meksike je prišlo sporočilo, da je Huerta obljubil se odpovedati, če mu obljubijo varno stražo do katerega pristanišča in ga pustijo, da stopi na kako vojno ladijo tujih držav. V Mexico City se govori, da je bil Huerta k temu pripravljen že pred enim tednom, pa se ni mogel zjediniti s svojimi ministri. Tudi v gl. mestu se Huerta več ne počuti dosti varno. Pristaši umorjenega predsednika Madera se čimdalje bolj kažejo na dan. Razglasilo se je da je Huertova družina že zapustila glavno mesto, in da ji Huerta kmalu sledi. Huertovo palačo je sinoči stražilo 500 vojakov, dočim se je Huerta vso noč posvetoval z vojaškimi poveljniki. Dočim je bilo v glavnem mestu sicer mirno, so pripovedovali ljudje, ki so prišli od tam v Vera Cruz, da so posamezni ljudje začeli spoznavati, da jih je Huerta goljufal in ne prestando dal pisati po svojih listih, da Meksikanci povsod zmugujejo. Novica, da so Amerikanci osvojili Vera Cruz, je dospela v Mexico City, in prebivalstvo se čudi, kako mirno in dostojno se obnašajo ameriški vojaki, kako skrbje za meksikansko prebivalstvo, in da so uvedli poseben zdravniški in oddelek za čiščenje mesta v Vera Cruz. Meksikanci so pričakovali od Amerikancev klanja in plenjenja. Ubežniki pripovedujejo, da se Meksikanci bolj bojijo prihoda Francesco Villa kot Amerikancev.

Dočim ameriško orožje počiva, ker se vrše mirovni pogovori med tremi južno ameriški republikami in Zjed. državam, pa se je izjavil rhovni poveljnik rebelov, general Carranza, da on ne more mirovati. Carranza je dejal, da če armada upornikov počiva, doživlja s tem Huerta moč, česar pa on ne more dopustiti. Armada upornikov se bo toliko časa borila, dokler ne spodi Huerta, ki si je po krivici prilastil uporništvo, nakar bo šele zavladal pravi mir.

Pri vsem tem pa tudi Huerta ne miruje. Meksikanska vlada je izkoristila mirovne pogovore in se pripravila z vsemi močmi, da oteškoči Amerikancem njih nalogo, če bi koračkali proti glavnemu mestu. Če iz mirovnih pogovorov ne bo nič in bodo morali Amerikanci nadaljevati z okupacijo Meksike, bodo imeli stokrat večje težave, kot če bi takoj začetku se polastili dežele. Meksikanci so podminirali Panuco reko, da je neplovna za ladje, nadalje je meksikanska vlada zagrozila vsem farmarjem s smrtjo, če bi pošiljali živčev v Vera Cruz, kjer so se naselili Amerikanci. Vera Cruz torej ne more dobiti živil od druge kot iz Zjedinenih držav in od malih farm v neposredni okolici. Admiral Mayo poroča, da v ladije Zjed. držav lahko zavzele Tampico že pred enim tednom, ko so topovji bojnih ladij popolnoma nadvladali Tampico. Mesto bi se lahko zavzele brez izgube ene-ga samega moža, toda admiral Mayo je dobil sporočilo, da mora odpluti iz pristanišča in se umakniti v zaliv. Draginja v Tampico je tako narasla, da plačujejo prebivalci \$1.00 za eno jajce.

Zvezino vojaštvo v Colo.

V južni Coloradi je nastal mir, ko je dospelo tja zvezino vojaštvo in zahtevalo, da morajo miličarji, kompanijski stražniki oddati orožje. Preiskava smrti 22 žensk in otrok v Ludlow je dokazala, da so miličarji zažgali štrajkarske otroke. Rockefellerju pretjio s smrtjo.

Trinidad, Colo., 3. maja. Koronerjeva porota, ki zboruje tukaj, je oddala svojo razsodbo, v kateri trdi, da so kompanijski stražniki in miličarji požgali naselbino štrajkarjev v Ludlow, kjer je zgorjelo dvaindvajset žensk in otrok štrajkarjev. J. E. Riley je prisegel, da je videl mroža v uniformi vojakov, kako je prinesel prižgano bakljo v naselbino in zažgal šotore štrajkarjev. Riley je spredovnik na železnici, in njegov vlak je ravno peljal mimo štrajkarske naselbine, ko je opazil, da vojaki požigajo štrajkarske kočje. Ko je vlak pripeljal na postajo iti na pomoč ženskam in otrokom, ki so bežali pred ognjem, toda ustavili so ga miličarji, ki so mu ukazali, naj takoj požene vlak naprej, sicer bo ustreljen. J. S. Harriman, drugi spredovnik istega vlaka, je pričel pred koronerjem, da ko je vlak vozil iz postaje mimo šotorov štrajkarjev, da je slišal obupne klice žensk in otrok v ognju, in da so državni miličarji s puškami streljali po teh vrstah, ki so žalostno v ognju zgozele, mogoče tudi postreljene.

Zvezine čete so sedaj zasedle vso okolico južne Colorade, kjer se vrši štrajk. Glavna postojanka je Trinidad, in od tu so bili razposlane razne čete v Ludlow, Las Animas in Huertano.

Washington, 2. maja. Predsednik Wilson je naročil vojnemu tajniku, da mora slednji sporočiti vojaškim poveljnikom v južni Coloradi, da morajo slednji iztirati vse strelno orožje in streljivo od kompanijskih hlapcev, miličarjev, kompanistov in štrajkarjev. Vsakdo, kdor izroči svoje orožje vojakom Zjed. držav, dobi za to potrdilo od vojaškega poveljnika, in ko bo mir, dobi ljudje orožje povrneno. Wilson skuša na vsak način narediti mir v južni Coloradi. V kongresu se vrši že več dni posvetovanje o tem. Kongresman Foster, ki je načelnik rudarskega odbora v kongresu, je poslal Rockefellerju sledečo brzojavko: "William Green, gl. tajnik International Mine Workers Union, mi je naznanil, da štrajkarji odstopijo od zahteve za priznanje unije. Ali bodete sedaj voljni se pogajati s štrajkarji, ko so oni toliko odnehali, in ali bodete prepričali klanje in požiganje otrok, žensk in mož? To vam strogo priporočam, in po mojem prepričanju je vaša dolžnost napram človeštvu, da tako naredite."

Rockefeller je na to odgovoril, da je poslal to brzojavko uradnikom Colorado Fuel Iron Co. v Denver, kjer se vršijo nadaljna pogajanja. Namignil pa je Rockefeller tudi, da delavci nimajo pri kompaniji nič, in kar bo kompanija naredila, oo naredila po svojem najboljšem prepričanju. Vojni tajnik Garrison je izdal sledečo proklamacijo: Ker v sedanjem položaju posest in raba strelnega orožja provocira nered in nemir in povzroča domače rabuke, krši mir in normalne okoliščine, raditega pa naznanjam po oblasti predsednika Zjedinenih držav, da izročijo vse osebe, ki imajo orožje pri sebi slednje vojaškemu poveljniku čet Zjed. držav. Za vsako orožje dobi lastnik potrdilo. To velja tudi za vse kompanije, truste, korporacije in zveze.

Južna Colorada je bila danes razdeljena na štiri vojaške okraje, Trinidad, Canon City, Ludlow in Louisville. Povelja četam pa bodo prihajala iz Washingtona od vojnega tajnika. V Coloradi sta sedaj dva polka konjenice in en polk pehote. Vojni tajnik Garrison je pa spredvil, da je še premalo vojaštva. Iz Nebraske je na potu oddelek konjenice, iz Massachusetts pa 885 pešcev. [Preiskava o groznih činih coloradske milicije se še vedno nadaljuje. Stenografist vojaškega poveljnika milicije, McDonald, se je izjavil pred poroto, da je izdal povelje za razžig štrajkarske naselbine major Hamrock, kateremu je pomagal stotnik Sarson. Tudi je prišlo na dan kako so miličarji ustrelili Louis Tika, grškega voditelja delavcev. Louis Tika je bil nekaj časa zaprt v Ludlow, toda kar naenkrat so ga našli mrtvega. McDonald se je izrazil, da je slišal poročnika Linderfelt govoriti sledeče: Nameraval sem ga sprva obsediti, toda pozneje sem ga ustrelil!"

DENARJE V STARO DOMOVINO

50 kron	10.35
100 kron	20.50
200 kron	41.00
300 kron	61.50
400 kron	82.00
500 kron	102.50
1000 kron	204.00
2000 kron	408.00
5000 kron	1018.00

Postarjina je videta pri teh evstah. Dama se nakazuje svoja popolnoma izplačilo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljave izplačuje e. kr. poštni hranilni urad v 11 de 12 dneh. Denarje nam pošiljati je najpriljubljeneje do \$50.00 v gotovini v priporočnem ali registriranem pismu, večje zneske pa Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft. FRANK SAKSER 82 Cortlandt St., New York, N. Y. ALI PODRUŽNICE 619 1/2 St. Clair ave., N. E. CLEVELAND, O.

Naši dopisi.

Moon Run, Pa. V tej precej veliki slovenski naselbini se je pričelo z delom šele 20. aprila. Premogarji so zahtevali premembo plačilne lestvice, in ker jim gospod. kapitalisti, kot je že njih navada, niso hoteli vstreci, so zastrajkali. Dne 20. aprila so zopet pričeli z delom, toda se ne ve, ali bo ustrezno upravičenim premogarskim željam ali ne. Kot sem čul, so postali rojaki nezaupljivi proti uradnikom unije, kajti bili so vsi pripravljene, da zastavkajo, nakar so se baje izrazili uradniki unije, da je nemogoče začeti, ker imajo v blagajni komaj povprečno po 70c na vsakega člana unije. Toda poglejmo to prijazno slovensko naselbino tudi od solčne strani. Pretekli teden sta se poročila Louis Jurč in gospiča Lojzika Leskovec. Zeninovanje je trajalo po stari slovenski šegi tri dni in tri noči. Preskrbljeno je bilo za vse, za suha grla neutrudljivih pesalcev pa so skrbeli kar trije natakarji, ki so pridno polnili kozarce. Veličasten je bil zlasti spreved, ko je peljal srečni ženin svojo ženo v svoj zakonski vjgavam. Od sviranju harmonike in violine, se je vila cela procesija svatov in tukajšnjih slovenskih fantov. Da pa ne bi kdo radi hude žele opešal, sta skrbela dva korenjaka, ki sta na ramah nosila na kolu privezan sodček piva, tako nekako, kakor sta v "starih časih" nosila dva Izraelca svetopisemski grozd.

Rojaki v tej naselbini so vsestransko zelo napredni, imajo društva vseh Jednot in Zvez. Da so pa tudi moderni, nam svedoči dejstvo, da bodo ustanovili društvo za samce, katero društvo naj bi imelo ta smoter in cilj, da se plačajo vojni listki onim, ki odpeljejo boljše polovice možičkom. Seveda se pa še ne ve, kaj bodo to temu rekli slovenske žene, in če imajo le kaj korajžje, bodo to "moderno" društvo nagajivih samcev kaj kmalu razgnale.

Čas v Moon Runu med prijaznimi rojaki mi je kaj hitro pretekel, dobil sem obilo novih naročnikov, za kar se najiskeneje zahvaljujem joliet-skemu listu, ki dela zastojni reklo, in kateremu je napredek našega lista zelo pri srcu. "Logiral" sem pri Mr. Dolinarju, za kar se mu lepo zahvaljujem, kakor tudi njegovi soprog, vrli postojnčanki in moji ožji sorokajini. Gospa Dolinarjeva je preljila kri nadepolnih življenj dveh mladih pišk, ki so črtovale svoje življenje v prospek naših želo-deev.

Pozdrav vsem novim in stari narocnikom našega lista, vsem slovenskim rojakom, zlasti Mr. Fr. Sotu. Kličem vam: Na svidenje ob letu dnij! Ant. Šabec, potovalni zastopnik Cl. Amerike.

Cleveland, O. (Kam merijo?) Prosil bi vas uljudno, da dovolite vsaj nekoliko prostora v vašem cenjenem listu, pa ne samo za danes, pač pa tudi za prihodnost. Zdi se mi, da bo potrebno z naprosenimi ali pa vsiljivimi dopisniki A. S. konečno vendarle temeljito obracunati. Precej gostobesedni so postali ti dopisniki, ki pač hočejo delavce privabiti k bogati mizi, da bi znova začeli pobirati drobne izpod te mize.

Če prebiramo dopis g. Jer. Knausa, moramo priti do zaključka, da je ta sicer spoštovanjanja vreden rojak duševno nesposoben kaj takega napisati, in je svoje ime posodil navadni narodni nišli, zato pa dopisu ne posvečujem nobene

Dalje na drugi strani.

Slovinci in Lahi.

V Trstu je prišlo do hudih poulčnih bojev med Italijani in Slovenci radi narodnega prepira.

BOJ S POLICIJO.

Trst, 3. maja. Ko so praznovali slovenski delavci v Trstu prvi maj je prišlo do hudih kravalov med Slovenci in Italijani. Nastali so očiti poulčni boji, pri katerih je bilo mnogo Italijanov in Slovencev ranjenih. Boji so nastali iz znanega sovraštva Italijanov proti Slovincem, katerim ne prepuste nobene politične pravice. Nastopila je policija, ki je z golimi sabljami sekala po demonstrantih, in je zaprla nad trideset Slovencev in Italijanov.

Dunaj, 3. maja. Zdravje Franc Jožeta se je zopet silno poslabšalo. Cesar ne more cele noči spati, ker ga davi hud kašelj. Zdravniki sicer zatrjujejo, da ni posebne nevarnosti, toda ljudje so prepričani, da zdravnik nalašč zakrivajo položaj bolezni, da se prebivalstvo ne bi razburilo.

Berolin, 3. maja. Socijalistični poslanci v državnem zboru so ostro prijeli nemško vlado glede strašnih surovostij, ki se dogajajo napram vojakom. Ipri posadkah v Strassburgu sta se zadnje čase dva vojaka obesila in dva ustrelila, ko so častniki pregrdo ravnanli z vojaki. Socijalisti so te trditve tudi dokazali, toda vlada je odgovorila, da to ni resnica, in če hočejo kaj več zvedeti, naj vprašajo cesarja.

Iz Westfalske se poroča, da je tam pogorelo 12.000 akrov gozda, in da so ogenj omejili le s posebnim trudom vojaških čet. Pravijo, da je nekdo nalašč zažgal.

London, 3. maja. Med angleško, francosko in rusko vlado se vrše pogovori, da se triple ententa spremeni v pravo trozvezje po vzgladu Italije, Avstrije in Nemčije. Vse tri države bi se morale medseboj zavezati, da v slučaju vojske pomagajo ena drugi.

Iz Belgrada se poroča, da sta se srbska in grška komisija glede srbskega pomorskega pristanišča zjediniile. Srbija ustanovi posebno državno paroplovno družbo, v katero bo vložilo kapital tudi mnogo Hrvatov iz Avstrije.

Javna izjava.

Ker se že skoro splošno govori, da se pri meni pripravljajo stvari za korakanje okoli cerkve sv. Vida z romarji in "Vodiško Johanco" na čelu, tu javno izjavljam, da je to grda laž. In kdor mi naznani ono osebo, ki je prva to laž prinesla v javnost, dobi \$25.00 nagrade, a dotična oseba se bo zagovarjala na sodnji. Rudolf Perdan, 1114 E. 63rd St.

Nevesta z milijoni

Prihodnji teden začnemo v našem listu z novim romanom "Nevesta z milijoni". Ta roman je spisal glasoviti francoski pisatelj Alexander Dumas. Opozoriti moramo naše čitatelje, da je roman "Nevesta z milijoni" nadaljevanje senzacionalnega romana "Grof Monte Cristo", in ker je že mnogo ljudi bralo ta nad vse zanimivi roman, bodo gotovo tudi z zanimanjem čitali nadaljevanje in konec "Monte Crista" pod naslovom "Nevesta z milijoni". Sedaj je čas, da se naročite na list in začnete roman od začetka. Tako zanimiv roman se niste brali kot je "Nevesta z milijoni".

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V TOROK IN PETEK.

NAROČNINA:

Za Ameriko \$2.00
Za Evropo \$3.00
Za Cleveland po pošti \$2.50
Preplačano izpolnilo po 3 centa.

Dopisni list podpira in odobrava se na sprejemajo

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na:

CLEVELANDSKA AMERIKA,
6119 ST. CLAIR AVE. N. E.
CLEVELAND, O.

EDWARD KALISH, Publisher.
LOUIS J. FIRC, Editor.

ISSUED TUESDAYS AND FRIDAYS.

Read by 15,000 Slovenians (Kraimes) in the City of Cleveland and elsewhere. Advertising rates on request.

TEL. CUY. PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 6th 1909, at the post office at Cleveland, O. under the Act of March 3, 1879.

No. 36 Tuesday May 5, 1914.

Zgodovina krvavega klanja delavcev v južni Coloradi.

Položaj južno - coloradskih premogarjev je prišel tudi v kongresu na razpravo. Kongresman Edward Keating iz Colorada se je izjavil: Če pride do vprašanja, ali naj Rockefeller vodi premogovnike v Coloradi, ali naj postanejo državna last, tedaj sem jaz za to, da postanejo državna last. V resnici je nekaj premogovnikov v Coloradi že državna last. Težava s tem pa je, ker država nima dovolj denarja, da bi financirala podprla rudnike. Če pa država ne more voditi rudnikov, pa naj se jih polasti zvezna vlada, in prej se to agodi, boljše bo za premogarje v Coloradi. Ako vlada vodi rudnike, se s tem znižajo stroški produkciranja, premog se prodaja za tako ceno kot vlada volja, in premogarji bodo živeli v poštenih delavskih razmerah, dobili bodo boljše plače, ljudje pa cenejši premog. In pri takih razmerah se ne bo pripetilo, da bi dal Rockefeller pretepati in pobijati delavce, Rockefeller ne bo mogel groziti, da bo zaprl rudnike kadar se bo njemu zljubilo, ne bo mogel groziti, da uniči celo državo na gospodarskem polju, če država tako ne pleše kot on želi. Nihče ne sme imeti moči, da bi grozil s poginom delavcem in industriji, posebno če pomislimo, da je Bog postavil premog v zemljo, toda ne za Rockefellerja, pač pa za vse ljudi enako!

Tako je govoril kongresman Keating iz Colorada. Poglejmo sedaj, kako se delavcem v Coloradi godi.

Dne 20. aprila so coloradski miličarji streljali na ženske in otroke v Ludlowu, požigali so njih hiše in plenili berčičjo ki jo posedujejo premogarji. Dvaindvajset otrok in žensk je zgorelo na ta grozni dan. In štrajkarji so se maščevali za kri svojih žen, za kri svojih otrok. Napadli so državne miličarje in jih ponekod z uspehom spodili iz svojih naselbin. Kajti štrajkar ne dobi prej pravice, dokler kaznih ne vzame v svoj roko in kaznuje onega, ki mu je delal silne krivice. Štrajkarji so prisegli, da pobijejo za vsako ženo in za vsakega otroka, katerega so miličarji ubili, pet miličarjev! Grozna prisega, silna, toda — kje na svetu naj se delavec sicer maščuje, ko nima vendar žive duše nikjer, ki bi mu pomagala?

Ne vrjemite, da so po južni Coloradi med štrajkarji sami Lahi, Grki, Bulgari, Hrvati in Slovenci. Tudi Irce, Skote, Angleže in Amerikance dobiti. Vsi ti so stopili skupaj, ker vedo, da se borijo za skupno stvar.

Na pokopališču v Ludlow so se zbrali revni delavci, ko so pokopavali svoje najdražje, kar so imeli — svoje žene in otroke, edino na svetu, kjer so našli tolažbo in ljubezen v njih mizernem življenju. Stali so ti delavci odkrih glav, s tem-

nim očesom v srcu pa z maščevalno željo. In glasila se je proti nebu prisega, da ubijejo pet sovragov za vsako ženo in otroka, katere so jim poklali miličarji ter uniformirani gumeni kompanijske samosilnosti. Bilo je med njimi mnogo Grkov, Srbov in Bulgarov, ki so se pred enim ali dvema letoma še borili na Balkanu proti Turku, in ti izkušeni vojniki niso mogli dobiti nobene razlike med občutnostjo Turkov nad kristjanskimi ženami in otroci, in med nasilnostjo ameriških kapitalistov. Zbrali so se delavci na vseh krajih, potem so se pa zjedini in korakali nad premogarsko jamo v Forbes, Colo, kjer ima Rocky Mountain Fuel Co. velik premogovnik. Navzlic silnemu dežju, ki je padal, so štrajkarji napadli kompanijske stražnike pri jamah, pri belem dnevu. In prej niso odnehal. dokler ni ležalo sedem skebov in kompanijskih stražnikov mrtvih na prizorišču, dokler ni bila zažigana kompanijska lastnina. Toliko bolj človeški pa so štrajkarji, da prizanašajo ženskam in otrokom, katerim so pustili, da so odšli v gore, a kapitalist ne prizanesi nikomur, pač pa pobije prvega, ki mu pride na muho!

"Mi se ne maščujemo nad nedolžnimi in onimi, ki se s nami ne morejo braniti," so se izjavili voditelji štrajkarjev, "mi se borimo z onimi, ki so močni in oboroženi. To je moški boj." Vsak izmed štrajkarjev, ki so se borili pri Forbesu, je živel prej v Ludlow v posebnih šotorih, katere pa so štrajkarji miličarji zažgali, in ob tej priliki so zgorile štrajkarske žene in otroci. In nekaka božja kazen je zadela premogovnik v Forbesu, katerega so štrajkarji napadli. Ta premogovnik je najbolj razvpit po celi Coloradi. V njem so bili delavci prisiljeni, da so delali neverjetno dolge ure, po 13 ali 14 ur na dan pod zemljo, kompanijski uradniki so te siromake goljufali, kjer so le mogli, in kar je ostalo delavcem denarja, jih je kompanija nagnala v svoje razvpite saloone, kjer so v strasti in obupnosti pognali zadnje dolarje, ki so na ta način zopet prišli vsi nazaj k kompaniji.

Ko se je štrajk pričel, in je kompanija pregnala delavce iz svojih hiš, so se štrajkarji naselili v šotorih. Meseca februarja pa so miličarji s strojnimi puškami napadli to kolonijo, podrli vse šotore delavcem, ki so bili prisiljeni s svojimi ženami in otroci v največjem mirazu in zimskem viharju po gozdovih iskati zavetja kot zverina, ne kot ljudje. Take krivice napravil delavcem kričijo do neba!

Kako peklenske ljudi so imeli štrajkarji med seboj nam priča poročilo, ki je dospelo v javnost takoj pri prihodu zveznih čet v Coloradi. Zvezni vojniki so morali pobrati coloradskim miličarjem vse orožje, ker so ga zlorabili. Miličarji so imeli navado, da so vdrli v stanovanja štrajkarjev ter jim odnesli vse, kar so imeli. Poveljnik zveznih čet je moral pobrati tem miličarjem vse orožje.

Lastnik teh premogovnih jam v Coloradi je najbogatejši ameriški človek, John D. Rockefeller. On je vseomogoč in teh krajih. On odobrava silno klanje žensk in otrok, ker če ne bi odobral tega klanja, bi lahko prepovedal. Proti njemu se je obrnila ljudska jeza. Predsednik Wilson ga je lepo naprosil, naj posreduje v Coloradi, da se nekaj dovolji štrajkarjem in se zopet vrnejo na delo, toda Rockefeller na prošnjo predsednika niti odgovori ni.

Policija v New Yorku se čimdalje bolj boji za Rockefellerjevo življenje, ker je prišlo več pisem, da ga "bodejo ustrelili kot psa" kakor hitro ga dobijo. Straže pred njegovim uradom in pred stanovanjem so noč in dan. Na isti dan, ko se je vršil v Coloradi pogreb zažganih žrtev žensk in otrok, je prišla velika četa ljudi pred Rockefellerjev urad v New Yorku. Vsi so nosili na prsih velike trakove, na kate-

rih je bilo napisano: Ne ubijaj! Delavski voditelji pa imajo pripravljene še druge "spominke" na Rockefellerja. Takoj ko pride znani delavski pisatelj Upton Sinclair iz ječe, kamor je bil obsojen za tri dni, ker je hodil pred Rockefellerjevimi uradom, nameravajo najeti velikansko mrtvaško rakev, ki bo predstavljala 22 ubitih žensk in otrok delavcev. Ta mrtvaška rakev bo sledila Rockefellerju, kamorkoli se bo podal. Mrtvaška rakev bo vozila neprestano pred njegovim stanovanjem, kadar bo doma, šla bo za njim, ko se bo peljal v urad, in vozila bo za njim, ko gre v gledališče.

"John D. Rockefeller je znan kot velika pobožna duša, veliko daje za cerkve, in ves ta farizejski smrad prav krasno odseva v Coloradi, kjer brutalni in roparski miličarji morijo in zažigajo slabe ženske in otroke, ker se njih močje ne uklonijo mogočni volji petrolejnega magnata."

Tako je govoril kongresman J. W. Bryan v kongresu v Washingtonu, ko je zbornica razpravljala o predlogu, da vlada najame premogovnike v Coloradi in jih sama operira.

"Ta mojster modernega kapitala je prvi sprožil besedo za skebske delavce, in danes je prvi grešnik proti vsem postavam, kar jih imamo. Rockefeller je naredil več za sovražstvo med delavci in delodajalci, kakor pa vsi delavski in socialistični voditelji v svojih knjigah in govorih. To je pošašt, ki se v podobi Standard Oil Co. raztega po celem svetu s svojim ogromnim premoženjem in podre pred seboj vse v prah, kar se je in uklo-

ni! Zakaj se kolje in pobija delavce po naših premogovnikih? Zato ker Rockefeller in njegova banda šteje dolar v njegovem človeško življenje. Za dolar dobite neprestano nove sužnje, zato pa kapitalisti hranijo denar in pustijo, da cepajo delavci mrtvi pri delu. Kaj je meksikanski morilec Huerta bi plačal s svojo glavno. Kaj je meksikanski morilec Huerta napram modernim morilecem, ki jih imamo v današnji družbi? Se je krvava pred nami katastrofa, ko se je pretečeni teden zadušilo zopet 203 premogarjev v West Virginiji. Ze 34 let živim v premogarskem okraju v Coloradi, je dejal kongresman Keating, toda takih krivic nisem videl še nikjer drugje kot ravno tam. Kompanija ne pusti delavcem nobene pravice, razmere pri njih so slabše kot pred Lincolnom, ko smo imeli sužnje."

Tako se je govorilo v kongresu, kamor le redko zaide taka beseda. Glas trpečih je dosedel najvišje mesto. Čas za naše postavodajalce je, da nekaj naredijo, če nečajo imeti hude domače revolucije.

"Lepa Vida"

Minilo je že kaj let, odkar je nepozabni Jurčič spisal roman "Lepa Vida". Prvi nagib k romanu je dal pisatelj Stritar. Ko je pričel Jurčič pisati "Lepo Vido", je dejal, da ni težjega, kakor opisovati — lepo žensko. "Desetkrat sem že poskusil, pa spet vse zbrisal in strgal," tako je večkrat rekel. No in konečno je le spisal roman. Ideja Jurčičeva je tudi bila, da se njegov roman priredi za dramo. Toda on tega ni utegnil, ker je bil prezapostavljen in tudi ga je smrt prehitela pri njegovem delu. Nagovarjal je večkrat pisatelja Kersnika, naj on naredi dramo. Tudi on se je ni lotil.

Preostalo je torej dr. Jos. Vošnjak, da nam je dramatiziral "Lepo Vido". In v resnici jo je popolnoma spremenil. Dočim je bila Jurčičeva "Lepa Vida" kmečko dekle, jo je Vošnjak spremenil v hčerko visokega, toda propadlega meščana. Tudi druge osebe so zgubile svoje originalno lice.

le Italijan je obrznil na sebi nekaj karakterističnega po Jurčiču. Prvotna snov pa je pri romanu in pri igri ista. Mlada Lepa Vida ljubi z vsem ognjem tepega in zapeljivega Laha, kateremu priše večno zvestobo. Oče njen pa jo želi poročiti s srednje stariim trgovcem (pri Jurčiču z bogatim kmetom), in ko Lepa Vida sprevidi, da bi očeta pripravila v smrt, če ne poslušata njegovega nasveta, se v resnici poroči z možem, katerega ne ljubi. Po poroki pa pride k njej zopet zapeljivi Italijan, in Vida vsa strastna v prvotni ljubezni, pobegne z njim, zapusti otroka proti svoji volji ter živi v divji ljubezni z Italijanom, v nadi, da jo slednji poroči. Toda Italijan jo sramotno izda, nakar ga Vida v divji strasti in obupanosti pahne v morje, kjer utone. (Jurčič piše, da je šel Vidin pravi mož v Benetke, kjer je zaklal zapejivca svoje žene.) Vida se vrne domov, njen mož je neče poznati, jo zavrže, toda ko Vida zblazni in stoče v sanjah po svojem otroku, se tudi mož za prime usmiljenje in ji odpušči. Vida umrje.

Iz romana samega vidimo, da ima igra nekaj precej teških ulog, ki se ne posrečijo vsakemu igralcu. Društvo Lander - Adamič, ki nam je preskrbelo to krasno dramo na naš slovenski oder, je ob enem skrbelo tudi za izvrstne moči. "Lepo Vido" nam je predstavljala gdca Ani Zlindrova, kakor bi se je bolje ne mogli želeti. Igrala je s strastjo, udanostjo, mirom, z burjo in viharjem, kakor je zahtevala uloga. Govorica ji teče gladko, zdaj kot septanje valov srebrnega potoka, zdaj kot bucanje silnega orkana na morju. Gospodična Anica ima talent, katerega ji ne more nihče odrekati in mi ji iz srca želimo, da bi se popolno izveščala ter nam na polju slovenske dramatike podala mnogo duševne izobrazbe. Dramatično društvo, ki pridobi gospodično Anico za svojo igralko, si lahko čestita, ker ona ni samo dobra učenka za uloge, pač pa se zna uživati v ulogi tako pristrčno in karakteristično, da gledalci nje sledijo s sočutjem in pravim razumevanjem do igre. Pomisliti pa moramo, da je gdca Zlindrova šele najnovejša moč na odru, toda nič ne precenimo, če rečemo, da je dovršena igralka. (Dramatiko imamo za izobrazbo, ki blazi človeka, mu daje plemenite misli, da pozabi vsaklajnost, zato pa moramo v našem ožjem krogu skrbeti, da si ohranimo vse one agilne moči, ki so v resnici umetniške in ki razumejo svojo stvar. — Pomudili smo se nekoliko dalje pri osebi gospodične Anice toda ne iz vzroka, da bi se slednja prevzela ali da bi izrekli le eno besedo več pohvale, kakor jo zasluži, pač pa raditega, ker vidimo, da občinstvu je splošno priljubljena in ker hočemo

dati talentirani igralci se nadaljno veselje za prihodajo sezono.

Prav dober je bil oče "Lepo Vido", g. Oražen. Fino je posnemal starca, ki hoče svoji hčeri dobro, toda mu tudi osebni dogodki silijo, da odda hčer tja, kjer vidi, da se reši finančnih težav. Uloga očeta "Lepo Vido" je zahtevala več duševnega afekta, kar smo pri Oražnu sicer pogrešali, včasih je govoril preveč jokavo, v splošnem pa je bil utis jako dober. Izvrsten je bil trgovec Kogoj, katerega je predstavljal g. Miška. Njemu je sicer teško dopovedati, naj se nauči svoje vloge, toda on si zna pomagati iz vsake zadrege, in kar ne naredi z besedo, pa naredi s kretnjami. Razven nekaj postranskih napak, je bil njegov nastop povsod pravilen. V gotovih prizorih se je znal tako utopiti v svojo ulogo, da smo menili, da imamo pred seboj dovršenega igralca.

Slab je bil Italijan Alberto v osebi g. Lenčeta. Zdi se nam da g. Lenče prevečkrat nastopi, pa zmeša svoje vloge. On ima sicer talent in je včasih ena najboljših moči na odru, toda pri "Lepi Vidi", pa je igral jako žalostnega kavalirja. Glas tih, kretnje vsakdanje, strasti nobene, pa v njej igral ulogo vročekrvnega, zaljubljenega in skrajno zapeljivega Italijana. Najbrž ni bil razpoložen, in to mu je edino opravičilo.

Marjeta, spremljevalka Lepo Vido v osebi gdce Rozi Kolar, nam je jako ugajala. Prav spretno je izvedla celo svojo ulogo, in ona ni zadnja med dobrimi igralkami. Gospa Trebec, v osebi matere trgovca Kogojja, je bila gospodinja na svojem mestu, in nje se take vloge vedno izvrstno posrečijo. Le nekoliko premlada je bila maskirana. Pozabiti pa ne smemo elegantega nastopa gdce Ivane Poznik. Nje gre vse priznanje za njeno ulogo, katero je najbolj taktčno in dostojno izpeljala. Boljše ne bi mogel nihče narediti. Volpino, njen oskrbnik g. Somrak, ni sicer pravilno pogodil vsega, zibal se je preveč, premalo ponižno je nastopal napram grofici, toda konečno smo bili tudi z njim zadovoljni.

Igra je bila dobro obiskana, in prišlo bi še več ljudi, da ni isti večer kar na starih kraji igralo. Objednem je pa ta igra zadnja, ki se je uprizorila v tej sezoni. Za igralce napotijo počitnice, imamo pa prijetne nade, da se v jeseni vsi skupaj zopet snidemo pri skupnem delu za našo slovensko dramatiko.

Nadaljevanje iz prve strani.

Dopisi

važnosti, kajti opravičilo, da so tudi duhovniki krvavi pod kožo, samo se potrjuje naše prejšnje trditve, pri katerih ostanjejo konsekventni. Če pa morda misli g. Jernej Knaus, da vsi dopisniki ne znamo nič, mu moramo povedati, da smo isto znanstvo, s kojim se čisto navadni čuki samo še pokvarijo, opustili, ker ne napravljajo nikakega dobrega, ne na slovensko, še manj pa na drugo narodnost obče dobrega bitisa. Čevljar ostani pri svojem koptu!

Klic po novi cerkvi ni nov. Vemo, da gotovi krogi to žele, a mislim, da bi bilo to za naš ubožni narod predrago, ker če vzamemo duhovna kot je Janez Kranjec, bi teško kdo sel k njemu v cerkev, kjer bi postal zmešan ali trapašt. Izobrazbe iskati tam, kjer se za groše in dolarje odpuščajo grehi, ni niti moralno, še manj pa odgovarja to Kristovim naukom. Dopisnik Am. Sl. ne hote izjavljati, da je vesel pojav, ko so na velikonočno nedeljo "tapfer" primaršali v cerkev sv. Vida s sabljami.

Hirarhija katoliške cerkve danes hoče, da leže pred klenimi knezi v prahu vsi me-rodatnji poglavarji — delavec in trgovec pa pri tem vprašanju še v poštev ne prideta, ker tadvu morata biti eno ipso samo slepo orodje onih ljudij, ki izkoriščajo vse narode, ki hrepene samo za zlatom in po vdobnem in brezskrbnem življenju.

Predalec bi zašel, ali če ima avtor vseh dopisov kaplan Oman veselje do analize krščanskega nauka, sem mu pa na željo vsak čas na razpolago. Povdarjati katolicanstvo, delati pa protikrščansko, Dalje na tretji strani.

Prva in največja slovenska trgovina

z najboljšim žganjem, vinom, likerji, rumom in konjakom

Priporočamo se cenjenim slovenskim gostinčarjem po celi Ameriki, da nam pišejo za čeno vsakotratnih piječ, katere potrebujejo v svojih gostinčarskih prostorih. Naša kompanija je prva in največja slovenska družba, ki prodaja najbolje in najbolj različne opojne pijave po zmerne miznih cenah, a poleg tega garantiramo za vsako blago, katerega vam prodamo. Na tisoče naših odjemalcev lahko pričajo, da so bili pri nas vidno tožbo, dobro in pošteno postreženi. Slovenci, zabavajte vedno in povsod pijave, ki jih prodaja prva in najstarejša slovenska družba. Mi vam lahko prodamo vsakovrstne pijave ceneje ali po isti ceni kot največja kompanija.

THE OHIO BRANDY DISTILLING CO'Y.

Prva slovenska družba na prodajo opojnih pijač
6102-04 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO

Ali poznate te ljudi?

Če vam vaš prijatelj ali vaš sosed pove, da je bil več let bolan, da je obupal nad zdravniki in nad zdravili, da je potem ozdravel v nekaj tednih in sioter radi načina našega zdraviljenja, in da sedaj dobro spi in ima slast, da je popolnoma zdrav in z veseljem dela,

ALI BI MU VRJELI?

Vprašajte:
M. Antončič 1026 E. 61st St.
A. Arndorf, 1171 St. Clair ave.
A. Kdalle, 837 Pulaski ave.
Louis Cat, 1042 E. 61st St.
Geo. Boč, Massillon, Ohio.

Ti so samo nekateri izmed stotin pisem, katere smo ozdraveli, da ostanejo zdravi, močni in zdravi močje in ženske.

ZADNJE ZAVETIŠČE da OZDRAVIJO

Mi vsak dan odposiljamo iz našega urada ljudi, ki so se ozdraveli. Da ozdraveli, da ostanejo zdravi, močni in zdravi močje in ženske.

V naših uradih na vprašanje samo, paš pa prelistamo celo vaše telo. Mi pogledamo v notranjost vašega telesa s X žarkov, prelistamo vašo kri s mikroskopom. Mi ne ugrabimo, pač pa takoj povemo, če morete ozdraveli ali ne.

Frank Glavic, 5133 Bragg Rd. pravi, da je veselje ozdravit pri nas, ker ni noza in nič česa zgubljenega pri delu.

Naši uradi so najbolj pripravni za zdravitve vseh kroničnih bolezni, revmatizma, nervosa, nestrastnosti, krvnih bolezni, kakor bolečina v grlu, pljučah, želodcu, jetrah in mehuru. Zdravi se tako kot v velikih sanatorijih v Evropi. To zdravljenje dobite samo v uradu

DR. L. E. SIEGELSTEIN
PERMANENT BLDG.
746 EUCLID AVE. BLUZZ & CESTE.
CLEVELAND, OHIO

SLOVENSKO PODJETJE.

Zavarujem proti ognju in drugim nezgodam.

POBEBNOST! Varnostni bondi za društvene uradnike po 25c od \$100.00 na leto. — Javni notar. — Pojavnita in nasveti zastojni.

AUGUST HAFFNER,

1203 Norwood Road.

Frank Sakser

Glavni urad: 82 Cortlandt St., NEW YORK, N. Y. Podružnica: 6104 St. Clair Ave., CLEVELAND, O.

Posilja DENARJE v staro domovino potom c. kr. poštne hranilnice na Dunaju; hitro in ceno.

Prodaja PAROBRODNE LISTKE za vse prekmorske parobrodne družbe po izvornih cenah.

Tisoče Slovencev se vedno obrača na to staro tvrdko, a nihče ne more tožiti o kaki izgubi.

Slovenska Dobrodelna Zveza

Ustanovljena 13. novembra 1910.

Glavni sedež: Cleveland, O.

Inkorporirana v državi Ohio leta 1914.

Predsednik: JOHN GORNIK, 6105 St. Clair Avenue.
Podpredsednik: FRANK KOGOL, 1053 East 81 Street.
Tajnik: FRANK HUDOVNER, 1242 East 60 Street.
Blagajnik: JEROME KNAUS, 6129 St. Clair Avenue.
Zdravnik: JAMES M. BELIČAR, 6127 St. Clair Avenue.
ODBORNIKI: Frank Jakš, 3922 St. Clair Ave. Joseph Russ, 1306 E. 85 St. Frank Zorč, 1385 E. 56 St. Frank Černe, 6034 St. Clair Ave. Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave. Ignac Smuk, 4508 Superior Ave. Anton Oštr, 1188 E. 61 St.
 Zvezno glasilo "CLEVELANDSKA AMERIKA"
 Vsi dopisi, druge uradne stvari in denarne nakaznice naj se pošiljajo na glavnega tajnika
 Pisarna glavnega urada se nahaja na 6129 St. Clair Avenue.
 Cuy. telefon Princeton 3037 R.

se mi vidi nepošteno, vidi se mi, da se hoče iz našega ljudstva izprežati zadnji cent, ki je potreben v našem boju za obstoj narodnosti, za delavsko organizacijo. Prijatelj sem vseh stanov, ker pravico do življenja ima vsakdo, a pri tem vidim, da je čisto nepotreben samo en stan svecenstev, ki so prava predpoda nazadnjaštva in samo podpora onim ljudem, ki lepo žive na račun delavstva.

O človeku pa, ki je za Knausa spisal dopise, pa ne bom pisal, ker se mi vidi prekomerno, da bi človek, ki je moral zadostiti vsem izpizmi, misli tako, kot je zapisal. Če pa temu ni tako, potem je tak človek čisto navadna, ignorančna niča. Vprašanje pa, če je za slovenski narod koristna telovadba ali ne, pa ne bomo prepustili katoliškemu svecenstvu, ker slednji jo večkrat smatrajo za "cunjo" ob katero se briše.

Konečno se pa moram rad ali nerad dotakniti vprašanja šole sv. Vida. Ta zavod se je postavil samo s poštvovalnostjo Slovencev, zavednost in nezavednost tu ne pride v poštev, ker glavna stvar tu ni bila "uš", pač pa "dolar". Šola je sedaj zidana, plačana ali pa podprta z garancijami rojakov. Prostorji v tej šoli pa se dajejo v rent, in kdo vleče ta rent? Rekl bodejo: Vam Kranjcem nič mar! Plačaj pa greš! Niti besede nimaš spregovoriti! Sicer vzame hudič! Ker so go spodje dopisniki, ki so bili ne samo naprojeni ampak tudi podpisali dopise "in bianco", bom o stvari, kar se tiče prave in neprave vere preobrazilo v tozadnevni listu, ki zastopa svobodne ideje, g. Omana pa bi prav lepo prosil, ka kot znanstvenik vsaj v bibličnem oddelku zastopa svoje znanstvo in upam, da se bodeva videla v prihodnjih dopisih iz oči v oči, ker bodeva zastopala vsak "svoje prave misli". "Lozje bodeva govorila", je rekel pokojni Askerc. Na zdar!

B. L.
 Cleveland, O. Izvolite v vašem cenjenem listu priobčiti nekaj vrstic, v katerim hočem opisati gibanje naših diletantov, oziroma dramatičnih društev "Sl. Sokol", "Lunder-Adamič" in "Triglav" na našem slovenskem odru, da bo našim rojakom tudi širom Amerike znano, da v Clevelandu ne spimo, temveč delamo za prosveto naroda, četudi smo razven nekaj izjem, vsi delavci.

Lansko sezono je otvorilo dr. Lunder-Adamič z igro "Krvavo noč v Ljubljani" v proslavo petletnice padlih žrtev. Akoravno ta igra nima nobene dramatične umetnosti, se jo omeni raditega, ker uprizoritve velja dosti truda in je tudi nekaj burnih prizorov. Isto društvo je igralo tudi dve krasni ljudski igri "Testament" in "Požigalčeva hel" z najboljšim uspehom ter konecno uprizorilo krasni moderni năfodni igrokaz "Lepa Vida" s lepimi scenerijami in toaletami, kakoršnjih nismo vajeni na našem odru.

Dram. odsek Sl. Sokola nam je nudil dve predstavi: ljudsko igro "Deseti brat" in dramo "Sad greha", in sicer tudi z najboljšim uspehom, posebno zadnjo s scenerijami, kakor jih naš oder še ni videl.

Dr. "Triglav" je igralo nemško vojaško dramo "Edda" in baloigro "Tabiralka". Posebno nova je ugajala po efektnih kostumih, a druga po lepih to-

aletah in dobremu uspehu. Omeniti je še treba "Sl. Sokolice", ki so uprizorile burko "Pri belem konjičku", dr. Z. M. B. z igrami "Turki pri Siskli", ter "Anarhist". Konečno pa dr. "Edinost", ki je uprizorilo "Zasoljena večerja" in "Ogenj ni igrača", katera zadnja se uprizori prihodnje nedelje.

Po teh podatkih bo vsakdo prepričan, da ne spimo, ampak delamo. Prva tri društva so nam nudila vse, kar moramo zahtevati na dramatičnem področju: kmetje, kmetice, revčke, advokate, uradnike, aristokrate, častnike, vojake, itd. Mislim, da je moral biti s tem vsak zadovoljen, in kdor je prihodno obiskoval naše predstave, je imel dovolj užitka in sprejembe.

Žal, da nam manjka stvarnega kritika. Kritizirati je treba stvarno vse igre brez izjeme, ker menim, da vse, kar je prišlo od prvih treh imenovanih društev na oder, je vredno kritike, pa naj so igre s samimi kmeti in revčki ali moderne drame, ker igrati kmetje ali reveže je ravno tako težko kot ljudi boljše vrste. Nekaterim skoro ne ugajajo ljudske igre in hoče igre iz boljših krogov, toda v prvi vrsti se naša društva navadno ozirajo na množico. Saj so tudi narodne igre po vseh slov. gledališčih v stari domovini dobro obiskane, medtem ko moderne drame nimajo toliko privlačne sile. In to ni nič čudnega, ker iz priprostega ljudstva je zrastle naša inteligencija.

Vsega skupaj smo imeli v Clevelandu to sezono 12 predstav, se precej dobro število, med temi je bilo seveda nekaj manj vrednih. Iz tega pa tudi vidimo, da razpolagamo z ljudmi, ki imajo veselje do dramatike in dela na narodnem polju. Kdor ima zmožnost, se mu mora narediti veselje do pogostejših nastopov na odru. Tudi režiser je pri igri velikega pomena, in ne smemo kar pavsalno trditi, da je predstava samo od igralcev odvisna. Če režiser ne razdeli dobro ulog, ne bo za morebitni fiasco nihče drug odgovoren kot režiser, tako da je slednji nekaka glava cele igre. Imamo nekaj dobrih moči na razpolago za to in poimenujem se moramo, da se jim ohrani veselje do tega. Kdor ima zmožnost naj skuša to zmožnost razširiti, ker konecno vendar vsak le dela z veseljem do igre in s poštvovalnostjo za narod, ker naša slov. dramatika v Clevelandu ni taka, da bi nosila masne dohodke, pač pa morajo mnogokrat igralci z režiserjem vred poseči v svoje žepce, da pokrijejo ta ali oni izdatek. Z edinstvo in slogu pa nam je treba vsem delovati, da pridemo naprej.

Milwaukee, Wis. Cenj. uredništvo. Boječ se, da me vaš cenjeni list za stalno ne zapusti radi zaostale naročnine, vam pošiljam priloženo \$1.00 še za prihodnje pošiljanje dobrega delavskega prijatelja v osebi lista Cl. Am. Objednem poročam onim rojakom, ki nameravajo obiskati naše mesto, v nadi, da dobijo tukaj delo, naj nikar ne hodijo sem, ker tu se ne dobi nobenega najslabšega dela ne. V slučaju, da se položaj zboljša, bom že poročal. Iskreni pozdrav vsem zavednim rojakom in rojakinjam po Zjed. državah Amerike.

J. Žura,
 Svoje delo na celo leto, in dobiti "Clev. Ameriko" v hišo vsak teden dvakrat.

se mi vidi nepošteno, vidi se mi, da se hoče iz našega ljudstva izprežati zadnji cent, ki je potreben v našem boju za obstoj narodnosti, za delavsko organizacijo. Prijatelj sem vseh stanov, ker pravico do življenja ima vsakdo, a pri tem vidim, da je čisto nepotreben samo en stan svecenstev, ki so prava predpoda nazadnjaštva in samo podpora onim ljudem, ki lepo žive na račun delavstva.

Rojakom po Ameriki! Naš popotovalni zastopnik je Mr. ANTON ŠABEC,

ki bo obiskal vse rojake po vseh nasebinah Zjed. držav najprvo obišče Ohio, West Virginia in Pennsylvania. On je pooblaščen pobirati naročnino, oglaševanje in vse tiskovine, postavljati zastopnike in izvrševati druga opravila v zvezi z našo tiskarno in listom. Prosimo rojake, da mu pomagajo v svojih nasebinah, za kar jim bo hvaležno upravnništvo lista. "Clev. Amerika".

NAROČUJTE "AMERIKO" Mali oglasi.

Naprodaj je lep voz za 6 ljudi, zaprt na vse strani in se tudi odpre. Prijeten za sprehodno vožnjo. Proda se radi pomanjkanja prostora. Rud. Perdan, 6024 St. Clair ave. (36)

Hiše naprodaj.

Dve hiši na enem lotu za 6 družin na Norwood Rd. rent na mes. \$62.50, hiše v dobrem stanju, cena \$6600. Ena hiša na vogalu E. 60. ceste, Prosser ave. za 2 družini, lepa prilika za trgovino. Cena \$4200. Hiša za 2 družini, 9 sob na 61. cesti. Cena \$2650. Hiša 7 sob, na 58. cesti, se lahko naredi za 3 družine. Cena \$2800. Dve hiši na enem lotu na 60. cesti, rent mes. \$46, cena samo \$4200. Plačajte takoj \$1200, drugo na lahke obroke. Hiša za 2 družini na E. 61. cesti, 6 sob, cena \$2200. Moderna hiša 10 sob za 2 družini na 66. cesti, cena \$3800. Hiša za 3 družine na Carl ave. cena \$3600. In še mnogo hiš v Collinwoodu in drugod, da se plačujejo na lahke obroke. Za pojasnila vprašajte John Zulich, moj urad je ravno nasproti Knausove dvorane, da lahko vsakdo najde. 6120 St. Clair ave. (37)

Išče se soba v najem s hrano v Collinwoodu. John Naglič, 1140 E. 60th St. (36)

Čedna soba s šrambo za obledo za 1 ali 2 fanta se odda. 1217 E. 60th St. (38)

POZOR!

Naprodaj ste dve preši za grozdje, prodajo se po nizki ceni radi premalega prostora. Naprodaj tudi več sodov po 52-54 galon, ker jih ne morem rabiti. Frances Lausche, 6121 St. Clair ave. (37)

Lepa prilika.

Farma naprodaj 15 milj južno od Clevelanda. Zemlja je rodovitna, hiša ima 5 sob, hlev in 16 akrov zemlje, katera je vsa čista, ima tudi nad 100 drevces, cena farmi je \$1600, ako kateri da le polovico, pa lahko kupi. Slovenci to je lepa prilika, ne zamudite jo. Kateriga veselji, naj se hitro pri meni oglasi. John Zulich 6120 St. Clair Ave. nasproti Knausove dvorane. (37)

Slovenka mlajša ali starejša dobi takoj delo za hišna opravila. 1097 E. 66th St. (36)

Pozor slovenski farmerji! in vsi oni, ki imate kaj zemlje, naznanjam, da izdelujem iz najboljšega železa prave kranjske matike za obdelovanje polja. Ker so rojaki v bližini Clevelanda prav zadovoljni z mojimi matikami, želim tudi izven Clevelanda vsakemu postreči. Cena matike je \$1.10, pri večje mnanročilu popust. Naročilu je priložiti denar po money order. Za naročila se priporočam. John Madžarič, 1538 E. 32nd St. Cleveland, O. (36)

Zelo lepa prilika.
 se nudi rojakom, ki hočejo kupiti zemljišče ali lot 40x130, da si postavijo svojo hišo. Zemljišče je v jako prijaznem kraju in bi svetoval rojakom, da si ogledajo. Cene so različne od \$400 do \$1000 in sicer na lahka odplačila. Gospodar zemljišča tudi ni zlobnež ali krivos. Primerno bo tudi za trgovino, ko se nasebina razširi. Pridite pogledat, da vidite sami. Kare vozijo mimo zemljišča, rudeča in rumena. Vzemite rudečo karo do stop 107, doma sem vsak dan po 5. uri zvečer ali v nedeljo cel dan. Za vsa pojasnila se zanesljivo obrnite na mene. John Spehek, 885 E. 137th St. (33-Tue-39)

VSI ČITALCI
 tega lista v Clevelandu in okolici bi morali vedeti za prvo in edino slovensko trgovino z moškimi obleko po \$10.00 in finimi čevlji. Ker je trgovina radi do brega blaga in uljudne postrežbe napredovala v letu 1913, je pričakovati tudi sedaj, da se Slovenci poslužujejo te trgovine. Vsakdo je dobro došel, če kupi ali ne, samo da se pripravi o našem blagu in v cenah vsak bo postrežen v svojo zadovoljnost. Slovenska trgovina vseh moških potrebščin. **LOUIS GORNIK,** 6033 St. Clair avenue. (40)

NOVO SLOVENSKO PODJETJE
 Cenjenim rojakom naznanjava, da sva pripravljena prevzeti vse kar se tiče stavbenega dela, novo ali staro. Vam dobro znana Fr. Hočevar, 1099 E. 64th St. in Vincenc Badalič, 19708 Shawnee ave. Nottingham. Vsa naročila se izvršijo v popolno zadovoljnost. (56)

NAZNANILO.
 —Naznanjam cenjenim rojakom, da sem začel prodajati hiše in zemljišča. Imam nad 25 hiš naprodaj, cene so vsa koverstne, ako želite kupiti pri meni se ne bodete kesali, ker poznam stavbo in les. Zavarujem tudi proti ognju in drugim neugodam. Gotovo bode te zadovoljni, če vam jaz postrežem. Se priporoča dobro znani rojak John Zulich, 1376 vogal Marquette Rd, Stanard in 55. ceste, blizu St. Clair ave. (39)

Zahvala in priporočilo.
 Tem potom se čutim dolžnega, da se zahvalim vsem svojim gostom, ki so me obiskovali in podpirali ob času, ko sem vodil gostilniško obrt, ker sem pa predal gostilniško licenco radi boleznii, sem zdaj še na istem prostoru, kjer mislim tudi ostati, bom rojakom postregel z mehkiimi pižjaci, smokami, cigaretami in tobakom. Na razpolago so dve bihjadni mizi, dvoje novo opremljenih kegljišč in fini prostori za pravi kraševski balinc. Po naročilu bom tudi vedno postregel s kosilom in prigrizkom vsak čas, črne in bele kave ne bo nikdar zmanjkalo. Se priporočam zavednim rojakom in ostajam udani Ivan Krall, 961 Addison Rd. (zraven "fige") (36)

Soba se odda v najem za 1 ali 2 fanta 6303 Bonna ave. (36)

Službo išče izurjen in zanesljiv čevljarski pomočnik. Florijan Kuhar, 6401 Bona ave. (37)

Naprodaj hiša za 2 družini, 4 sobe spodaj 4, 4 zgorej, lot na vogalu 50x100, blizu Collinwooda, \$950. Drug lot 50x257 Naravni plin, mestna voda in elektrika. 260 čevljev od kare. \$500 takoj, drugo na obroke. Tudi 50 akrov dobre zemlje v Euclid, O. cena samo \$2500. Vprašajte M. Kalozii, stop 125 Shore Line kara, 18406 Neff Road. (38)

Pozor!
 Naznanjam rojakom, da sem se preselil na 16011 Waterloo Rd. kjer sem odprl fine prostore z najboljšimi cigarami, cigaretami in drugim tobakom. Na razpolago gostom je tudi izvrstno kegljišče in biljadne mize. Priporočam se vsem cenjenim rojakom v obličen obisk. Jacob Grdina, 16011 Waterloo Rd. (36)

POZOR!
 Rojakom v Lorainu pripravljamo hot našega zastopnika Mr. Frank Veverja, ki je splošno znan Slovencev v Lorainu, ki je popolnoma opravil s sprejemati naročnino za naš list. Lorainske naročnike prosimo, da se pri njem najstijo, kadar bi radi pisali naročnino. Rojakom v Lorainu pa pripravljamo "Clev. Amerika"

Soba se odda za enega ali dva fanta s hrano ali brez hrane. 6021 Bonna ave. (35)

Delo dobi postrežnica v restavrantu. Mora znati angleško. Lake Shore Restaurant, 1336 E. 55th St. (36)

NAJBOLJ VAŽNA STVAR

Za lekarnarja je najbolj važna stvar, kako izdeluje zdravniške recepte. Ni nobene druge lekarnarje, kjer bi se temu posvetilo toliko pozornosti kot pri nas. Če je bolezen v hiši se ne obotavljajte! Prinesite recept k nam, kjer ste gotovi, da bo vse v redu narejeno. Govori se pri nas slovensko. **Guenther lekarna, Addison Rd. in St. Clair ave.** (22)

NAZNANILO.

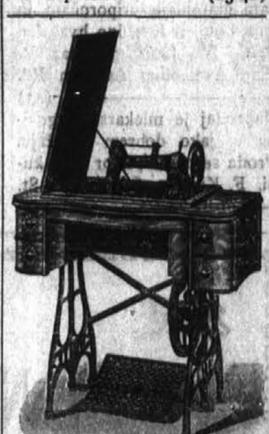
Dr. H. Lupeson želi naznaniti, da se je združil z dr. Morris Schott, 1355 E. 55th St. vhod na 55. cesti. Uradne ure pop. od 7-4. Zvečer od 7-8. Dr. Lupeson bo na postrežbo med 8. uro zvečer in 8. zjutraj. (38)

Bell East 2377 W. Cuy. Central 6678 R. — (Plin in Kisik. Uradne ure od 9-12, in od 1-5. Pondeljek, četrtek in soboto zvečer od 6-8. **Dr. F. L. KENNEDY,** zobozdravnik

Dretje zob brez bolečin. Delo garantirano. Govori se slovensko in nemško. 5402 Superior ave. vogal 55. ceste. Cleveland, Ohio. (23-46)

Dr. I. J. FINK, zobozdravnik.

Kauškov blok, vrata št. 3. Uradne ure: od 10 dop. do 8. zvečer. V sredo in nedeljo samo dopoldne. (23-46)

Pozor rojaki!

Sedaj vam je dana prilika priti do šivalnega stroja. Cene so prav nizke: \$19.50, \$26, \$30, \$31. Ti šivalni stroji so tako trpežni kot drugi, ki se prodajajo po \$45 in še več. Stroji so jamčeni in jako lepo izdelani. Pridite in oglejte si jih. Zagotovim vam, da bodete ravno tako zadovoljni kot če bi kupili stroj za \$45 ali še več. Izplačujete lahko na tedenska odplačila za ravno iste cene. Znano vam je, da so časi slabi in malo denarja ter je težko kupiti po cenah kot prodajajo drugi agenti, torej smo se potrudili, da smo dobili šivalne stroje po taki ceni, ko jih še nikdo ni prodal. Nikar ne zamudite priložnosti, ki se vam nudi. Pišite po slike zgorej omenjenih strojev. Se priporoča Karol Bauzon in Jos. Marinič Co. 6408 St. Clair ave.

Delo.
 Takoj dobijo službo premogarji, ki bi delali v novih premogovih jamah, ki so odprte šele eno leto, v vseh delih Kentuckyy, ob Norfolk in Western Railway, blizu Williamson, W. Va. Lepe plače se lahko zaslужijo. Določena nove hiše, dobra voda, prava trgovina. Fina zdravniška postrežba. Posebno se želijo moški s družino. Pišite ali oglašite se pri Pond Creek Coal Co. Stone, Pike Co. Kentucky. (47)

Pozor rojaki!
 Ako imate pri vaši hiši kaj popraviti, kar se tiče zidarkega ali tesarskega posla, obrnite se na naju in vam popraviva po najnižji ceni. 1108 E. 63 St. (36)

POZOR!
 Glejte, da ne dobite ničvredne ponaredbe, zahtevajte vedno originalni Pain Expeller z krmilom, kakor vidite na sliki.

Pozor, posestniki!

Cenjenim hišnim posestnikom v Clevelandu in okolici naznanjam, da popravljam hiše in izvršujem vsa kontraktorska dela po najnižjih cenah. Vsako svoje delo garantiram. Priporočam se rojakom v obila naročila. Obrnite se z zaupanjem do mene, in gotovo bode te zadovoljni.

Josip Demšar,

6608 Bliss Ave., vogal 66. ceste.

Delo garantirano

Prodaja vseh vrstnih cigaret.

TELEFON PRINCETON 1944 L

MIHAEL SETNIKAR

Slovenska Costilna

6131 ST. CLAIR AVE.

Priporoča rojakom in društvom prvo slovensko dvorano v Clevelandu za veselice, igre, poroke in krstne slavnosti, kakor tudi za vse druge prilike.

Prodaja vseh vrstnih cigaret.

JOSIP ŽELE,

6108 St. Clair Avenue.

SLOVENSKI pogrebni zavod,

zaloga pohištva, pečij in barv. Kočije in avtomobili za poroke, krste in druge prilike.

Se priporoča narodnim Slovincem za naklonjenost in podporo! Postrežba vedno točna in poštna.

J. S. Jablonski,

Slovenski fotograf

612 St. Clair Ave. 611 Broadway

Istihleje slike za šestine in družinske slike, otroške slike, po najsvetjši modi in po nizkih cenah. Za \$3.00 vrednostnih slik (na duca), naredimo čuo veliko sliko v savralni velikosti (sastoj).

— VSE SELO, SE GARANTIRANO. —

Iz našega življenja.

Naenkrat so se knapi dvignili, rekli so, da gredo k Matevžu. Mi pa za njimi. Doli za hlevom smo jih že došli. Obstali so in se obrnili k nam. Noč je bila precej temna, komaj se je razločila postava od postave.

"Kaj pa lazite za nami?" so vprašali oni.

"To vas ne bomo vprašali," smo odvrnili mi.

Nekaj časa je bilo tiho, potem so ozopet oglasili oni: "Ali greste k Matevžu?"

"Da!"

"Potem idite naprej, mi se bomo vrnili k Ardevu."

"Le stopajte naprej, mi bomo šli za vami," smo jih bodrili mi.

Nekaj hipov je bil zopet molk, potem so izjavili knapi: "Mi ne gremo naprej."

"Imate fugo, kaj?" smo jih zbadali mi.

"Koga?" so zategnili oni. Na glasu se je poznalo, da smo zadeli. "Lazivali nas ne boste."

"Vi pa nas ne."

"Pojdite vi naprej, če si upate."

"Zakaj me?" Jeli smo korakati nazaj mimo njih.

Fnapi so se še nekaj mrmrjaje prerekli, potem so šli za nami. "Le bolj počasi, gremo skupaj," so nas obotavljali.

Mi smo jih pričakali in smo se pomčali med nje.

"Zapojmo!" je silil nekdo, menda knap.

"Pa dajmo!" smo se odzvali drugi ter smo zapeli. Pomislite, najmanj štirideset nas je bilo, pelo je vse, četudi nismo bili vsi pevci: kako petje je bilo to. Po dolini je kar bobnelo, vse se je zibalo v odmevu naše pesmi. Ne razumem, kako smo mi mogli peti s knapi, tudi ti ne kako oni z nami; čutili smo se med teboj zvernsko, hodili pa smo ramo ob ramo in prepevali skupno. To sicer nenaravno zblizane dveh sovražnikov je menda povzročil oprezen strah, ki je nas navdajal pred knapi, knape pa pred nami. Bili smo oboji enako močni in smo se bali drug drugega.

Tako smo prikorakali k Matevžu na vas, kjer smo se zopet ločili v dve skupini, oni zase, mi zase. Hiša je bila skoraj prazna, par pijancev je kimalo za mizami, cigani so odložili godala in dremali na peči. Z nami je prišlo življenje, godci so zasvirali, odnekod se je prikazalo nekaj deklet. Nekaj jih je prišlo za nami od Ardeva. Če je prilika, se ljudje takoj najdejo. Potem smo plesali, da se je kar kadilo. Proti polnoči smo se stekli s knapi, ostali ljudje so bežali vsled strahu, ostali smo sami. Leteli niso ne oni, ne mi ker smo bili oboji trudni in pijani, smo šli počivat, mi na Matevžovo parno, knapi pa v farovski skedenj. Nekaj časa smo se še zmerjali skozi planke, potem smo utihnil in pospali.

Zjutraj smo vstajali šele ob šestih. Sonce je že dolgo gledalo skozi špranje, ljudje so napajali živino, in sicer ženske, moški še niso vstali, ali pa so bili med nami. Slišali smo, kako je kmet Hrovat na ves glas klical svojega hlapca Šimna. Štalekarica je pa klela okrog oglov, ker je morala ona krmiti živino namesto sina Franca: oba sta bila zraven nas. Najprej smo se šli umivati na potok. Komaj smo si malo izplaknili oči, že so prikimali knapi na dan. Zlezli so k vodi in si prali svojo kožo. Nato smo se zbrali pri mostu ter se posvetovali kaj bi. Vprašali smo knape, če bodo šli domu. Rekli so nam, da gredo, ako gremo mi. Mi smo odklonili tak izzivalen poziv, oni pa so nam obljubili vstrajati z nami do konca, to se reče: dokler nas ne boste nagnali, bomo ostali. Dasi nismo preslišali teh besed, smo vendar molčali, na tešče se pripraviti in pretepati se na mni ljubilo: tudi knapom je menda krulilo po želodcih, kazali so čemerne obraze. Šli smo k Matevžu, ker je bilo najbolj pri rokah. Najprej smo utešili glad; mi smo krompirjeve juhe z jesihom in

kruhom, dočim so knapi jedli koruzne žgance z mlekom. Nato smo pričeli piti kar akordi, — cigani so igrali neprestano.

ljudje so prihajali od vseh strani, marsikdo je šel namesto na polje v gostilno, prostori so se kmalu napolnili, vse je bilo kakor prejšnji dan. Veselje je trajalo tudi ta dan pozno v noč. Opoldne in zvečer pred razhodom smo se stekli kakor prejšnje krat, a brez uspeha, čeravno je Ravnjakov Žerjavlemu pri metanju izpahlil roko, in je revež kakor bi bil na raznju. Posebno hudo je bilo zvečer, trgali smo se na vso moč; nekateri so prišli ob obleko, ta in oni je nosil le kak razcefran kos srjace na sebi, drugim so bili odrgani rokavi jopičev ali razdrte hlačnice. Jaz naprimer sem imel na sebi srjajo, pol te lovnika, spodnje hlače in čevlje. Klobuka ni imel niti eden. Poprečno so bili knapi flujšje zdelani nego mi, njih obleka je bila modernejša, torej slabejša, naša pa je bila iz hodnine in resovine.

Lahko si mislite, kakšni smo vstajali drugi dan, v terek zjutraj. Raztrgani, povajani, okrvavljeni, mršavi, pretegnjeni, komaj živi. Na Matevževi parni smo sklepali o položaju. Sram nas je bilo iti na prosto, a naša čast je brezpogojno zahtevala nadaljevanje začetnega procesa, treba je bilo vsekakor. Gledali smo se in razmišljevali.

"Spreoblekli bi se," je rekel naposled Janetov Luka; bil je skoraj nag.

"Saj to 'bi bilo!' smo pritrtili vsi v eni sapi.

"Vsak naj gre na dom, se spreobleče in se vrne," je obravnava Luka svoj predlog.

"Da, ampak knapi bi si mislili, da smo pobegnili iz strahu pred njimi. Naš sklep jim je bilo treba javiti. Odposlali smo k njim na skedenj tri fantje, ki so jim naznanili naš ukrep, ako hočejo pa počakajo, so poročali fantje zasmehljivo. Knapi so pritrtili in hrlili dalje v senu, mi smo se pa potgubili po domovih. Pametno ni bilo, se hoditi spreblečiti za nadaljevanje lumparije in to v terek, ljubi moji; marsikateri je slišal doma mnogo bridkih, a fantje so bili vsi trdni in v dveh urah smo bili že zopet pri Matevžu, neomahljivi ter korajžni. Mnogi so bili oblečeni delavniško, hlače zašite in škornje z lesenimi podplati, ker recimo niso razpolagali z več stavami nedelj-skih oblačil, ali pa so jih poskrili domačini. Vendar se ni nihče ženiral zaplat. Privlekli so se knapije iz farovškega sena in stari obradi so stopili v veljavo. Ne bom vam na drobno popisoval vseh teh dogodkov, povedano je vse, če rečem, da je bil torek podoben pondeljku, sredi torku; pilo se je venomer, potem se je zmerjalo na obeh straneh, nato je sledil pretep. Vsak spopad je gorkejši od prejšnjega. Obupnost, s katero smo se borili, nam je podvojila sile in razvila v pravcate vojske; glasile so se smrtne groznje, slišalo se je psovanje, stokanje, zveneli so udarci, padci, zobje so obupno škrickali, očesa so bulila, prsa rinila, pljuca hropela, toda troha odjenljivosti se ni pojavila na nobeni strani. Postali smo živina.

V sredo zvečer smo odšli nenavadno hitro h kraju. Udarce dobljene pri pretepu, smo nesi-li še tople v seno in slamo. — Tisto noč so spali knapi pri Ardevu, mi pa kot ponavadi pri Matevžu. Jaz nisem vso noč zatislil očesa; preje sem izkupil par mastnih preko plečet, in skelelo me je, hudo skelelo. Poleg mene je ležal Janetov, onostran njega Kravperski, zanjim Ravnjakov in drugi! Janetov ni spal, obračal se je sem intje po ležišču.

"Ali budiš?" mi je zašepetal.

"Kaj želiš?" sem se oglašil.

"Nečesa sem se domislil," — je dejal čez čas.

"Kaj takega?" sem srebnil v bolečinah.

"Poslušaj...!" nagnil se je k meni, ... vstanimo, pa gremo nad knape. Zdaj jih lahko naklepljemo, ker nas ne pričakujejo."

(Konec prihodnjic.)

Naprodaj je močan, mlad in zdrav konj. Lastnik ga proda, ker nima opravila z vožnjo. 1017 E. 64th St. (37)

Druga izboljšana izdaja o Johanci in vodiških čudežih.

Knjiga je lepo opremljena in tiskana na fin papir z rdečimi platnicami. Vsebuje vse zanimive dogodke, ki so se godili povodom Johaničnega "švicanja" od početka do danes. V knjigi je tudi zanimiva pesem. Lepo darilo svojcem v starem kraju. Cena knjige s poštnino vred je 25c. Nadalje imam v zalogi še sledeče knjige: Sveto pismo, novi testament in psalmi, najboljši prevod v slovenskem jeziku. Cena lepo vezani knjigi z velikimi črkami \$1.00, z malimi črkami le 50centov. Pravo rudičičo "Skofovo brošuro", kjer je "Pouk ženinam in nevestam" za srečen zakon, katero knjigo je spisal A. Bonaventura Jeglič, ljubljanski škof. Cena 50c. Nesreča na morju "Katastrofi Titanica in Volturna", cena 25c. Denar pošljite z naročilom v rekomandiranem pisnu, po money order ali pa v znakah. Ludwig Benedik, 2302 Catalpa ave. Brooklyn, N. Y. (Tu-36-44)

PRIPOROČILO.

Vsem cenjenim nevestam se najtopleje priporočam v nakup vsakovrstnih, čisto svežih in modernih poročnih oblek, vencev, šlajerjev, šopkov kakor tudi vseh drugih potrebščin spadajočih v to stroko. Vsaka nevesta ali ženina ima v slučaju poroke, precej velike stroške, torej če si želite vaše stroške zmanjšati in pri nakupovanju blaga prihraniti precej denarja, kupite kar potrebujete za poroko pri meni, kjer dobite vse potrebščine vedno ceneje kot kje drugje. Na dan poroke pošljem k vam na dom dobro izurjeno spletkalko las, ki vam splete lase in vas opravi za poroko, popolnoma brezplačno. Za obilen obisk in popiranjja mojega poduzetja se vam najtopleje priporočam in vam bom tudi vedno hvaležen

Beno B. Leustig, 6424 St. Clair Ave. blizu Addison Rd. (43)

Naprodaj je mlekarska trgovina v jako dobrem položaju. Proda se peceni, kdor hitro kupi. F. Kiokel, 1604 E. 45th St. (37)

OBVESTILO.

Jaz podpisani pozivljam Jožeta in Marjeto Petrič, da ni treba toliko ljudi obrekovati, ker bodeta tako daleč prišla, da vaju nihče ne bo hotel imeti pod svojo streho radi hudih jezikov, ker takih ljudij se je treba varovati. Louis Zagar, 6028 St. Clair ave.

HRIBAL'S SYSTEM TONIC

PO CELEM SVETU ZNANO ZDRAVILO ZA

splošno slabost, nervoznost, zgubo apetita, nespanje, glavobol, hrbtobol, zaprtje in katar

IN ZA VSE DRUGE BOLEZNI, KI IZVIRAJO IZ

želodca, jeter

ALI pljuč.

Sestavljeno iz zdravilnih zelišč. Povzroča dobro spanje

HRIBAL SYSTEM TONIC

CENA STEKLENCI \$1.00

DOBITE GA:

Home Drug, Co. 5805 St. Clair Ave. Goetheleka, Addison & St. Clair Ave. Slovenska lekarna, 61st in St. Clair Ave. Reich lekarna, 3963 St. Clair Ave. J. Beckman, 2407 St. Clair Ave.

Če ne dobite pri svojem lekar-narju, povejte mu, naj naroči od nas.

Fred Hribal,

2344 E. 86th STREET, CLEVELAND, O.

Hiša naprodaj za družini. Je v najboljšem stanu, lot na vogalu 36x140. Kopalnice ugro-rej in spodaj, škriljeva streha. Cena je \$4500. Vpraša se na 1237 E. 61st St. Gospodar pa stanuje na 1446 E. 111th St. Ni nobenih agentov. (39)

LAUBOV GOLDEN

ROD

KRUH

je narejen v pekarni tako čist, kakor od vaše matere, draga gospa. Okusen kruh, vsak hlebec zavit v papir. Vsi grocerji.

The **Jacob Laub Baking Company**
4919 LORAIN AVE.

Fino zobozdravništvo.

Dr. A. A. Kalbfleisch,
zobozdravnik

6424 St. Clair-ay.

Govori se slovensko in hrvatsko.

Točna postrežba. Časopisi ha razpolago.

Zenaka postrežnica.

Edini zobozdravniški urad v mestu, kjer se govori slovensko in hrvatsko

Pozor posestniki!

Po dolgi zimi je vendar prišel čas, da si zboljšate svoje hiše. Kar se tiče barvanja znotraj ali zunaj hiš in papiranja sob, se lahko zaupno obrnete na nas. Povsod smo izvršili dela spadajoča v našo stroko v največjo zadovoljnost.

Math Zorž & Jacob Boncha,
5911 ST. CLAIR AVE.

Čistenje in likanje oblek.

DOBRO DELO.	NIZKE CENE.
Moške obleke \$1.00	Ženske kiltje 50c
Moške suknje \$1.00	Ženske dolge suknje \$1.00
Jopiči 50c	Ženske obleke \$1.00

The DAMM DRY CLEANING Co.

Cent. 739-W 1574 E. 55th ST. East 2024
A. J. DAMM, poslovođa.

Tel. Princeton 2125 W

New-York Dry Cleaning Co.

Priporočava cenjenim rojakom najino čistilnico oblek. Naročila se hitro in skrbno izvršijo. Sprejemava vna v našo stroko spadajoča dela, moške in ženske (tudi svilene) obleke in slavnike.

BRATA KUNSTELJ,
6603 ST. CLAIR AVE.

Tel. Princeton 1838 L

FRANK ČERNE,
SLOVENSKA TRGOVINA
S FINIMI URAMI, DIAMANTI, GRA-MOFONI, SREBRNINO IN ZLATNINO.
6034 ST. CLAIR AVE.

Kadar želite kupiti dobro uro in drugo slatnino, Columbia grafofone, plošče v vseh jezikih, posebno importirane slovenske plošče in stare domovine ter vse v to stroko spadajoče predmete, obrnite se zaupno na svojega rojaka. Prodajam tudi na mesečna odplačila. Točno popraviljanje ur, zlatnine in grafofonov. Vsako blago je jamčeno.

PODOBA ZDRAVJE

Ako je vaša kri zdrava in obilna — ste podoba zdravlja in vaše lica so naravne rdeče barve — počutite se zdravi in veseli. Povspejajte ta stan. Vzdržujte kri čisto

SEVEROV KRIČISTILEC

(SEVERA'S BLOOD PURIFIER)

pomaga vzdrževati kri v tem stanu in brez nečistosti, ker pomenja konec vseh ophkov kakor bul, tvorov, živih ran, srbečega stana kože in splošne onemoglosti celega ustroja.

Čital je v časopisu. "Cenjeni: — Javno se vam hočem zahvaliti za Vaši zanesljivi pripravek za zdravljenje kožnih boleznih, Severov Kričistilec. Trpel sem vsled nezmožne kožne srbečice, ko sem čital v časopisu Vaš oglas o Severovem Kričistilecu. Ko sem porabil dve steklenici tega zdravila, bila je srbečica, katera me je nadlegavala več nego tri mesece izginila. Hvala vam!" — Martin Gawel, Box 132, Old Bridge, N. Y.

Severov Kričistilec — Cena \$1.00 — V lekarnah.

Otročje bolezn.

velikokrat nastanejo valed nerednosti črev v želodcu, sapače ali kislega želodca. Odpravite neprilike s tem, da dajete bolnemu otroku

Severov Laxoton

Je tonika znane vrednosti ter se priporoča za otroke, kakor tudi za moške in ženske. Cena 25c.

Dojenčkove neprilike

so mnoge. Nadleguje jih svjavica ali krč, kolika bolečine pri dohivanju zob in nespečnost.

Severove kapljice za otroke

(Severa's Soothing Drops) so znane kot izborni pripravek za matere za olajšanje bolečin njenih otrok in današnjem jim miroga spanja. Cena 25c

SEVEROVE TAB-LAX { Sladkorno odvajalo }
{ Prijetno okusni }
{ Uspešno učinkovalni }
Cena 10 in 25 centov.

Kadar potrebujete zdravila, vprašajte lekarnarja za Severova. On jih ima naprodaj. Ako vas ne more založiti, naročite jih od nas.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA